

LOS MISERABLES

Betaurreko dekolonialak, zine soziala ikusteko.

Egilea: Rosabel Argote

TÍTULO ORIGINAL: **LES MISÉRABLES**

CINEMA TICKET

ZUZENDARIA

Ladj Ly

AKTOREAK

Damien Bonnard, Alexis Manenti, Djibril Zonga, Jeanne Balibar, Steve Tientcheu, Issa Perica, Al-Hassan Ly, Almamy Kanoute, Nizar Ben Fatma, Raymond Lopez, Luciano López, Jaihson Lopez, Sana Joachaim, Lucas Omiri, Rocco Lopez, Zordon Cauret, Steve Cauret, Omar Soumare, Abdelkader Hoggui

SARIAK

2019: Oscar sariak: Atzerriko film onenaren sarirako izendatua.
2019: Urrezko Globo sariak: Ingelesez besteko film onenaren sarirako izendatua.
2019: Cannesekeo Zinemaldia: Epaimahaiaren saria (exaequo)
2019: Goya sariak: Europako film onena, beste sari askoren artean.

LOS MISERABLES

HERRIALDEA, URTEA

Frantzia
2019

ETIKETAK

#Arrazakeria
#Diskriminazioa
#KulturartekoElkarbizitza

SINOPSISIA

[Parisko auzo pobre batean], ekintza nagusia, Stéphane-ren (Damien Bonnard) bizitzako 36 ordutan garatzen da. Stéphane polizia hasiberria da, eta elkartu egiten da afrikar jatorriko Gwada (Djibril Zonga) eta Chris-ekin (Alexis Manenti, eskudroi kriminal bat osatuz. Chris alfa polizia klasikoa da, hirukotearen buruzagia arraza kontuengatik ziurrenik, nahiz eta Gwadak isilik, men egiten dien haren erokeria guztiei. Stephanek, entrenamendu eguna ematen du bere kideen ustelkeriari begira, eta argi geratzen zaio bera dela taldean moralki garbia den bakarra. Montfermeiletik eta gainezka dauden pisuetatik igarotzen den bisita turistiko kutsua du filmak: hedatzen ari diren kale azoketatik, gazteek futbol zelai bezala erabiltzen dituzten hormigoizko hondakinezko lurretatik eta helduek hitzaldi areto bezala erabiltzen dituzten kebab dendetatik pasatzen da. Ia irrealak den zerbait dago filmean, John Carpenterren edo 'La purga' sagaren zientzia fikzio errealista eta distopikoa gogorarazten dituenak, baina, hain zuzen ere, errealitatearekin duen lotura saihestezinak txundituko gaitu.

(Espinof-en sinopsia)

TRAILERRA > www.youtube.com/watch?v=fBVXFFVa6hs

PODCAST-A > vecines.cear-euskadi.org

BiZINETza KRITIKA

VeCINEs

Parisko auzo pobre baten erretratua. Polizia, ustelkeria, delinkuentzia, arrazismoa, diskriminazioa eta indarkeria nahasi egiten dira lehen pertsonako narratzaile batek zuzendutako ikus-entzunezko kaleidoskopio honetan. Gaizki deituriko “bigarren belaunaldi” horien istorioa da. Hauek, kameraren aurreko lekua utzi (beti objektu diskurtsibo bezala grabatuak izan baitira), eta bisorearen agindua hartzen dute, beren lekua aldarrikatuz (begi eta ahots propioak dituzten subjektu diskurtsibo bezala).

Auzoetan, auzune marjinaletan, faveletan, Bronxeko errebaletan, Vallecasen edo Rion girotutako zinema soziala ez da berria. 1998an Fernando León de Aranoak *Barrio* zuzendu zuenetik (ez zen gaiari buruzko lehen filma izan, baina gogoratuenetako bat izan zen), asko dira baztertutako populazioen bizitza erretratatu duten filmak, langabeziaren, arrazismoaren, indarkeriaren eta prekaritatearen biktimei buruzkoak. Hortaz, zergatik jaso zuen hain ongi etorri beroa 2019an *Los miserables* film frantziarraren estreinaldiak?

Los miserables Montfermeil bazterretik Parisko ekialdera doan kronika bat da (Victor Hugoren *Los miserables* garatzen zen leku berean), eta bertan elkartu egiten dira poliziaren gehiegikeriak, diskriminazioa, tokiko mafiak, fundamentalismo islamiarra eta haurren deserrotze handia. Film honetan ezberdina dena, zera da, istorioa kontatzen duena Ladj Ly zuzendaria dela: beltza, 1960ko hamarkadan Frantziara iritsitako etorkin maliarren semea, eta filmatutako auzo horretan bertan bizi izandakoa. Filmaren harira emandako prentsaurrekoan, Ladj Lyk hitzak jarri zizkion bere aldarrikapenari: “Nazkatuta nengoen beste batzuek gure istorioak kontatzeaz”.

“Beti beste batzuk dira gure istorioak kontatzen dituztenak” salatu zuen zuzendariak; horrek laburbildu egiten du pentsamendu-eskola “dekolonial” berrien ardatz nagusia, eta horiek ere zinemaren esparrura iristen ari dira, jakina. Eskola horiek subjektu politiko kolektibo berri baten gidaritzapean sortzen dira, alegia pertsona arrazializatuen gidaritzapean (kontzeptu horrek pertsonak deskribatzen ditu, fenotipo fisikoaren arabera dagokien kategoria sozialaren arabera: azal-kolorea edo etnizitatea). Emakume izatea genital femeninoak izatea ez ezik, historikoki patriarkatuak

gutxiagotutako eta besterendutako kategoria sozial bateko kide izatea ere baden moduan, defendatzen dute beltza izatea ez dela soilik azal beltza edukitzea, baizik eta kolonialismo zuriak historikoki gutxiagotu eta besterendutako kategoria sozial bateko kide izatea. Horregatik eskatzen du kolektibo arrazializatuak subjektu zuriak (mendebaldekoa, hegemonikoa, burgesa, pribilegiatua) utz diezaiola pertsona ez-zurien ahotsa kolonizatzeari. Bere diskurtsoaren objektu soiltzat hartzen dituen filmak grabatzen dituen subjektu diskurtsibo gisa erakitzeari utzi, eta horrela, kolektibo arrazistek beren ahotsa berreskuratu eta beren nortasuna deskribatuko dute ahots kolonial zapaltzailea denaren gidoirik gabe.

Egia da berehala heldu direla eskola honi egindako kritikak, eta asko direla “ahots kolonial zapaltzaile” horretatik datozen jarrerak, “zuria (mendebaldekoa, G7) / gainerako mundua” dikotomia hierarkikoa onartuta ere, kategoria “zuri” konplexuagoa aldarrikatzen dutenak, dagoen aniztasun zabala dela eta (generoaren arabera botere-posizioak ez aipatzearen). Hizpide dugun gaira itzulita, aniztasun horren froga da Europako zuzendari zuri burges pribilegiatuek egindako zinema sozial guztiak ez dituela isilarazi etnikoki markatutako pertsonaien ahotsak, eta beti ez dituela bihurtu filmaren argumentuko txotxongilo. Inola ere ez.

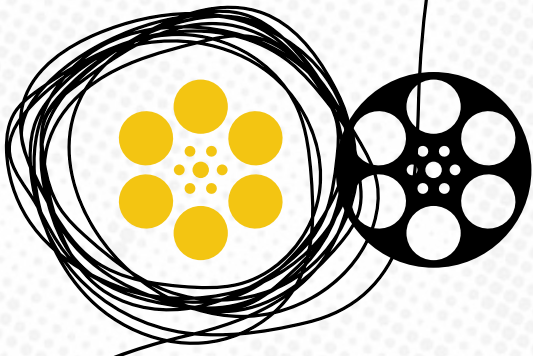
Hala ere, kritika horietatik harago, “betaurreko dekolonialak” jartzen baditugu, ikusiko dugu ukaezina dela subjektu politiko arrazializatu berria osatzen duten artisten film berriek beren ikus-entzunezko sorkuntzei ematen dieten balio erantsia.

Azken finean, “betaurreko moreak” lehen aldiz jantzi genituenean ere gertatu zitzaigun, eta gizonezkoek zuzendutako emakumei buruzko ehunka filmekin egin genuen topo (kontuan hartuta zenbateko eragina zuen sistema heteropatriarkal zaharretik zetozenek idatzitako gidoietan emakumeen ahotsak irudikatzea). “Betaurreko beltzak” jantzi genituenean ere ikusi genuen: duela lau urteko Oscar sarien 20 interpretazio-izendapenen artean zenbat aktore beltz zeuden zenbatu genuen, eta bat ere ez zegoela ikusi genuen.

Orain, “betaurreko dekolonial” berriek, 1) pelikuletan agertzen diren pertsonaiak ez ezik, film horiek egiten dituztenak ere ikusten laguntzen digute; eta 2) beren betaurreko horien bidez, mezu hau argudiatzen dute bukatu direla ikuspegi eurozentrikoko zinemagileak, kulturalki etnia anitzeko auzuneei buruzko filmak egiten dituztenak.

“Betaurreko dekolonial” berriek, laburbilduz, aldarrikatu egiten dute badela garaia etnia anitzeko auzune hauek *Los Miserables*-en Ladj Lyrenak bezalako kamera arrazializatu berrien aurrean jartzeko.

БИРБОЫНАКЕТА

ERREPARATU BEHARREKO ESZENAK, ELKARRIZKETAK ETA XEHETASUNAK, TEKNIKOAK ZEIN ARGUMENTUARI BURUZKOAK

II OBJEKTUEN ORDEZ, SUBJKTU NARRATIBOAK DITUZTEN BESTE FILM BATZUK

Asko dira, *Los miserables* bezala, "lente dekolonialak" jarrita hobeto ulertuko ditugun filmak. Urte berekoa da, adibidez, Sarah Gavronen *Rocks* filma, Londres ekialdeko auzo bateko nerabe somaliar, jamaikar eta irlandar lagun talde baten istorioa kontatzen duena. Filma aztertzeko betaurreko horiek jartzen baditugu ulertuko digu, gidoia, protagonista diren nerabeen castinga egin ondoren idatzi zela, eta ez aurretik, eta gidoilaria Teresa Ikoko izan zela, jatorri afrikarrekoa. Istorioaren muntaiari neskek beren mugikorrek grabatutako irudiak, selfieak eta bideoak sartu izanak ulertzen lagunduko digu. Azken batean, aukera ematen digu ulertzeko zein ezberdintasun dagoen kultura-aniztasuna kamera zuriaren aurrean objektu diskurtsibo gisa grabatzearen eta aniztasunetik bertatik aniztasuna grabatzearen artean, pertsona arrazializatuek subjektu narratiboaren rolari eusten baitiote, objektu rola izan ordez. Zer beste film gogoratzen dituzu, istorioak lehen pertsonan kontatzeko gaitasuna duten "begiek" eta kamera politiko arrazializatuek zuzendutakoak?

